

Τρία σημεία για την ψυχαναλυτική εποπτεία

Υπογραμμίστηκε [από διάφορους ομιλητές] ότι η εποπτεία δεν είναι υποχρεωτική στη Σχολή του Φροϊδικού Αιτίου και στο Φροϊδικό Πεδίο γενικότερα.¹ Πρόκειται όντως για σημείο πολύ καθοριστικό: η εποπτεία, σ' εμάς, είναι εποπτεία που την επιθυμείς. Παρότι ο θεσμικός φορέας την ενθαρρύνει, το γεγονός ότι δεν είναι υποχρεωτική όπως η πληρωμή της συνδρομής του μέλους, συνιστά σοβαρή διαφορά. Έχω ακούσει συχνά κάποιους ηλικιωμένους συναδέλφους από τη Λατινική Αμερική να επισημαίνουν ότι η εποπτεία δεν έχει στα μέρη τους την αυστηρότητα που έχει στη Γαλλία.

Το γεγονός ότι η εποπτεία δεν είναι υποχρεωτική, είναι για εμάς κληροδότημα της απορρύθμισης που εφάρμοσε ο Λακάν την εποχή που ίδρυσε τη Φροϊδική Σχολή στο Παρίσι. Αντίθετα από τις εταιρείες που εκπορεύονται από τη Διεθνή Ψυχαναλυτική Ένωση που ίδρυσε ο Φρόιντ, εμείς δεν έχουμε καταλόγους εκπαιδευτών-ψυχαναλυτών και εφαρμόζουμε την αυτο-εξουσιοδότηση, την απλή εξουσιοδότηση του ψυχαναλυτή. Στις εταιρείες της I.P.A. –και ο Φρόιντ το ίδιο έκανε–, την άδεια για να οδηγήσετε μια καθαυτό ψυχαναλυτική θεραπεία σας τη δίνει ο θεσμικός φορέας. Αν θυμάμαι καλά, στην Ψυχαναλυτική Εταιρεία των Παρισίων, πρέπει να έχετε εποπτευθεί για κάμποσα χρόνια από διαφορετικούς επόπτες, οι οποίοι κάνουν μια εισήγηση *ad hoc*. Αυτή ήταν η κατάσταση όταν ο Λακάν απορρύθμισε την ψυχαναλυτική πρακτική.

Δεύτερη παρατήρηση, σχετικά με τη στάση του επόπτη και την επισήμανση του Λακάν που ανέφερε η Ομάρα Μεζεγκέ [Omaïra Meseguer] στον πρώτο κύκλο ομιλιών: τους νέους αναλυτές ο Λακάν τους έλεγε ρινόκερους γιατί είχαν πάντα δίκιο. Παρότι αφορά μόνο τους νέους αναλυτές, αυτή η επισήμανση καταμαρτυρεί μια στάση που κρατούσε ο Λακάν όχι μόνο στην εποπτεία αλλά και στη θεσμική πρακτική του, όπως και στις σχέσεις του με τους ανθρώπους, δηλαδή να αφήνει τον καθένα να πηγαίνει όσο μακριά θέλει να πάει. Αν του εναντιωθείτε, φαίνεται πως εσείς είστε η αιτία της αποτυχίας του. Αφήστε τον να ανακαλύψει την αποτυχία του από μόνος του, μην έρχεστε εσείς, λέγοντας *όχι*, να συγκαλύψετε την αποτυχία μιας κακοχωνεμένης αντίληψης. Θεωρώ

---

¹ Παρέμβαση στην Ημερίδα «Ζητήματα της Σχολής» με θέμα «Οι χρήσεις της εποπτείας» (Παρίσι, 8 Φεβρουαρίου 2014). Δημοσιεύεται με την ευγενική άδεια του συγγραφέα, ο οποίος δεν το επιμελήθηκε.

λοιπόν πως η ιδέα του Λακάν είναι ότι το πιο διδακτικό είναι η εμπειρία, και ότι πρέπει κανείς να πληρώσει το κόστος της. Πρέπει το υποκείμενο να υποστεί ορισμένες αποτυχίες, να κάνει μερικά καρούμπαλα, και αυτό θα είναι ακόμη πιο διδακτικό για τη συνέχεια. Πράγμα που συνεπάγεται πως ο επόπτης δεν ασκεί κυρίως ανασταλτική εποπτεία, αλλά και επιτρεπτική.

Πέρα από αυτά, ο μεγαλύτερος κίνδυνος για τον επόπτη στην εποπτεία είναι να εγκατασταθεί σε μια θέση εκπροσώπου της αρχής της πραγματικότητας. Το ίδιο ισχύει για τον αναλυτή. Οπότε, πρέπει να φροντίσει κανείς τη δοσολογία μεταξύ ανασταλτικής εποπτείας και επιτρεπτικής εποπτείας, δίνοντας πάντως προτίμηση στην επιτρεπτικότητα και όχι στην αναστολή.

Τρίτον, η θεραπεία είναι ό,τι το πιο μύχιο υπάρχει για το υποκείμενο, αποτελεί πραγματικά μέρος της ιδιωτικής του ζωής. Στον δικό μας χώρο, δεν δηλώνουμε την ανάλυση στον θεσμικό φορέα, ενώ όταν υπάρχουν κατάλογοι εκπαιδευτών-ψυχαναλυτών δηλώνει κανείς στον θεσμικό φορέα ότι άρχισε ανάλυση. Βέβαια, αυτό ανακτάται στη φάση της *passé*, στη διάρκεια της οποίας ασκείται μια εποπτική θεώρηση της θεραπείας, τουλάχιστον όταν αυτή υποτίθεται ολοκληρωμένη, ή όταν υπάρχει δυνατότητα να ολοκληρωθεί.

Η εποπτεία είναι επίσης ιδιωτική, δεν δηλώνεται στον θεσμικό φορέα, σε αντίθεση με την I.P.A. Θεωρώ εντούτοις πως σε κάποια στιγμή, κατά τον ίδιο τρόπο που ο θεσμικός φορέας ανακτά τη θεραπεία, οφείλει να ανακτά και την εποπτεία. Υπάρχει γι' αυτόν τον σκοπό η παρουσία ενός θεσμικού οργάνου, η Επιτροπή της Εγγύησης. Μόνο που το είχε ξεχάσει όταν έκανε τις αναγορεύσεις των Α.Μ.Ε. χωρίς να επιβεβαιώσει τις εποπτείες [που είχαν κάνει], εν ονόματι του γεγονότος ότι η εποπτεία είναι εντελώς ιδιωτική. Ε, λοιπόν, πιστεύω ότι η Επιτροπή της Εγγύησης θα έπρεπε να σιγουρευτεί ότι όντως έγινε εποπτεία, και νομίζω πως αυτό είναι ένα δίδαγμα που πρέπει να αντλήσουμε για την επόμενη Ημερίδα «Ζητήματα της Σχολής». Θα πρότεινα να υπάρξει την επόμενη χρονιά ένας κύκλος ομιλιών για τα μέλη της Επιτροπής της *Passé* και ένας άλλος κύκλος για τα μέλη της Επιτροπής της Εγγύησης, δηλαδή για την εποπτική θεώρηση αφενός της *passé* και αφετέρου της εποπτείας.

Μετάφραση: Βλάσης Σκολίδης